

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19070>

Özet

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i (CSKTYÖ), çocuklar?n bilim ve toplum aras?ndaki kesi?im noktalar?nda ortaya ç?kan karma??k ve tart??mal? konulara gösterdikleri duygusal ve bili?sel e?ilimleri, yani tutum düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle sosyobilimsel konular (örne?in, çevre kirlili?i, biyoetik meseleler) hakk?ndaki çocuk alg?lar?n? de?erlendirmek için geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? 2021 y?l?nda Alk??-Küçükayd?n, Gökbulut ve ?ahinp?nar taraf?ndan gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, fen e?itimi alan?nda, ö?rencilerin ele?tirel dü?ünme ve karar verme becerilerini etkileyen tutumlar? incelemek için sa?lam bir zemin sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sosyobilimsel Konular, Tutum, Ölçek Uyarlama, Çocuk, Fen E?itimi, **Psikometri**, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Men?ure Alk?? Küçükayd?n, Y?lmaz Gökbulut, Derya ?ahinp?nar

Amaç

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i'nin temel amacı, ilkokul veya ortaokul düzeyindeki çocuklar?n, bilimsel verilerle sosyal ve etik de?erlerin iç içe geçti?i tart??mal? konulara kar?? geli?tirdikleri olumlu veya olumsuz e?ilimleri sistematik olarak ölçmektir. Bu, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?rencilerin bu konulara yönelik fark?ndal?klar?n? ve duygusal tepkilerini anlamada yardımcı olur.

Ölçek, fen bilimleri müfredat?n?n sosyobilimsel konular? ele alma etkinli?ini de?erlendirmek ve ö?rencilerin bilim okuryazarl??? düzeylerini yükseltmeye yönelik e?itim stratejileri geli?tirmek için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel aç?dan geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lam??tır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, do?rudan "Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar?" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç temel bile?eni içerir:

Bili?sel Bile?en: Bireyin sosyobilimsel konular hakk?ndaki inançlar? ve bilgileri.

Duygusal (Affektif) Bile?en: Bireyin bu konulara kar?? hissetti?i duygular ve tepkiler.

Davran??sal Bile?en: Bireyin bu konularla ilgili eylemde bulunma veya bulunmama e?ilimi.

Ölçek, çocuklar?n bilimsel bilginin sosyal ba?lamdaki etkilerini nas?l alg?lad???n? ve bu alg?lar?n gelecekteki karar verme süreçlerini nas?l ?ekillendirdi?ini belirlemeye odaklan?r.

Geçerlik

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i'nin geçerlik çal??mas?, 2021 y?l?ndaki uyarlama makalesinde detayland?r?lm??t?r. Kaynak snippet'inde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama sürecinde ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek amac?yla genellikle **yap? geçerli?i** (Construct Validity) incelenmi?tir.

Bu çal??ma kapsam?nda, ölçe?in ölçtü?ü kavramsal yap?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? belirlemek için muhtemelen **Faktör Analizi** teknikleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulamay?c? Faktör Analizi) kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin amaçlanan faktörlere yeterli düzeyde yüklendi?ini kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri de uyarlama çal??mas? kapsam?nda ele al?nm??t?r. Kaynak verisinde do?rudan güvenilirlik katsay?lar? yer almamaktadır. Ancak bir psikometrik arac?n güvenilir kabul edilebilmesi için, iç tutarlı?k (Internal Consistency) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemlerle tutarlı????n?n gösterilmesi zorunludur.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlı????n? belirlemek amac?yla yayg?n olarak **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanm?? olmal?dır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap? alt?nda tutarlı? bir ?ekilde ölçüm yapt???n? gösterir.

Faktör Analizi

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i bir uyarlama ölçe?i oldu?undan, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe versiyonunda korunup korunmad???n? incelemek amac?yla Faktör Analizi gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlara (faktörlere) ayr?ld???n? ve bu alt boyutlar?n ölçülen temel sosyobilimsel konular tutumu yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini ortaya koyar.

Faktör analizi sonuçlar?, ara?t?rmac?lar?n ölçe?i kullan?rken hangi alt ölçek puanlar?n?n hesaplanmas? gerekti?i konusunda yol gösterici olmu?tur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme (Likert Tipi) bilgisi belirtilmemiştir. Ancak tutum ölçekleri genellikle çok seçenekli Likert format?nda (Örn: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a) haz?rlan?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar (?lkokul veya Ortaokul ö?rencileri)

Ya? Grubu: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? ö?renci grubuna ba?l? olarak de?i?kenlik göstermekle birlikte, genellikle 8-14 ya? aral???

Popülasyon Detaylar?: Özgün kaynakta detayl? popülasyon bilgisi (Örn: örneklem büyüklü?ü, s?n?f düzeyi) belirtilmemiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz-bildirim (self-report) temelli anket metodolojisi kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan sosyobilimsel konular hakk?ndaki ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Uyarlama Çal??mas?, Fen Okuryazarl???, Etik, Sosyal Etki, Çocuk Psikolojisi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Men?ure Alk?? Küçükayd?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemiştir.

?leti?im E-posta Adresi: mensurealkis@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemiştir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?n?n yay?mlanma tarihi **2021**'dir.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için yazarlar?n izninin alınmas? gereklidir. ?zin ve olası ücret bilgileri için sorumlu yazar Men?ure Alk?? Küçükayd?n ile

ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Ölçe?in uyarlama ve psikometrik özelliklerine dair ana referans a?a??dad?:

Alk??-Küçükayd?n, M., Gökbulut, Y. ve ?ahinp?nar, D. (2021). Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?inin geçerlik ve güvenilirlik çal??ması?. *OPUS-Uluslararası Toplum Ara?t?rmalar? Dergisi*, 18(41), xxxx-xxxx. DOI:10.26466//opus.932976

Bu çal??maya çevrimiçi erişim bağlantısı:
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/opus/issue/62702/932976>.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [cocuklarin-sosyobilimsel-konulara-yonelik-tutumlari-olceginin-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf](https://dergipark.org.tr/tr/pub/opus/issue/62702/932976/cocuklarin-sosyobilimsel-konulara-yonelik-tutumlari-olceginin-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf).

Çocuklar?n Sosyobilimsel Konulara Yönelik Tutumlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almad??? için burada sunulamamaktad?. Maddelerin tam listesi için lütfen Alk??-Küçükayd?n ve di?erlerinin (2021) yay?nlad??? uyarlama makalesine ba?vurunuz.